RAPORT

TRANSFORMACJA BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO I KOSZTY Z TYM ZWIĄZANE

Green Poland Tech

www.greenpoland.tech

RAPORT
TRANSFORMACJA BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO
I KOSZTY Z TYM ZWIĄZANE

Konsultacje merytoryczne:

dr hab. Piotr Siemiątkowski, Adrianna Czarnecka

Spis treści

01 Słowo wstępu

02 Wprowadzenie

03 Skłonność do akceptacji podwyżek cen energii w przełożeniu na bezpieczeństwo energetyczne Polski

04 Skłonność do działań w celu ograniczenia ilość kupowanych w Rosji surowców energetycznych

05 Powodów akceptacji wyższych koszty ogrzewani

06 Podsumowanie

Toruń, czerwiec 2022

Green
Poland Tech

Szanowni Państwo,

ochrona środowiska naturalnego jest wyzwaniem naszych czasów. Potrzebujemy najlepszych rozwiązań technologicznych, aby skutecznie wspierały ochronę przyrody, która służy nam i przyszłym pokoleniom. Stowarzyszenie Rozwoju Technologii, Energetyki i Ochrony Środowiska dostrzega współczesne problemy i rezultatami swoich działań pragnie wpłynąć na społeczną świadomość zagrożeń ekologicznych. Efekty swojej pracy kierujemy do wszystkich pracowników i urzędników, instytucji i organizacji, którym zależy na ochronie i rozwoju dziedzictwa naturalnego. Pragniemy przekonać do korzystnych zmian legislacyjnych, przedstawiając założenia i raporty będące wynikiem przeprowadzonych badań.

Zgodnie z misją naszego **Think Tanku obywatelskiego GreenPoland.tech** dążymy do utworzenia społecznej bazy wymiany wiedzy i konstruktywnych pomysłów związanych z ochroną środowiska i bezpieczeństwem energetycznym Polski. Wszystkie działania realizujemy z zachowaniem dbałości o otaczającą nas przyrodę i łączymy zdobyte doświadczenie z wynikami naukowymi i badawczymi w celu wyznaczania nowych dróg najwyższych standardów ekologicznych.

Odpowiedzialność za środowisko, przyjazne ludzkości technologie, energię odnawialną z racjonalnym wykorzystaniem zasobów energetycznych to nasze wspólne zadanie.

Z wyrazami szacunku

Eryk Malepszak
Prezes Zarządu

Green
Poland Tech

Wprowadzenie

Badanie przeprowadzono z wykorzystaniem panelu Ariadna. Panel Ariadna to nowatorskie rozwiązanie funkcjonujące w przestrzeni wirtualnej, które skupiając wokół siebie internautów, zajmuje się pozyskiwaniem opinii społecznej na różnorodne tematy. Firma współpracuje z wiodącymi ośrodkami w dziedzinie nauk społecznych w Polsce, zapewnia też wstępne opracowanie danych statystycznych. Badanie przeprowadzono w dniach 1 - 4 lipca 2022 roku na ogólnopolskiej próbie liczącej N=1070 osób. Kwoty dobrane wg reprezentacji w populacji Polaków w wieku 18 lat i więcej dla płci, wieku i wielkości miejscowości zamieszkania.

Badanie wykonano metodą CAWI. Jest to bardzo dynamicznie rozwijający się rynek badań statystycznych. W gruncie rzeczy oznacza wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony www. Innymi słowy jest to metoda zbierania danych i informacji, w której respondent wypełnia ankiety w formie elektronicznej.

Celem badania było pozyskanie opinii społeczeństwa na temat kluczowych aktualnie problemów z zakresu bezpieczeństwa energetycznego oraz kosztów jego transformacji, w szczególności:

1. popularność źródłem ciepła służących do ogrzewanie mieszkań lub domów,
2. sposobów opłacania ogrzewania w mieszkaniach lub domach,
3. poziomu akceptacji podwyżek cen energii w kontekście zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego Polski,
4. działań, jakie jest skłonne podjąć społeczeństwo, aby ograniczyć ilość kupowanych w Rosji surowców energetycznych,
5. powodów akceptacji wyższych kosztów ogrzewania.

W niniejszej, drugiej części raportu zawarto analizę wyników przeprowadzonego badania w zakresie poziomu akceptacji podwyżek cen energii w kontekście uzależnienia się do importu surowców z Rosji, rodzajów działań jakie skłonne jest podjąć społeczeństwo aby ograniczyć import z Rosji oraz powodów akceptacji wyższych kosztów ogrzewania. Na końcu znalazło się podsumowanie i najważniejsze wnioski z całego badania (obydwu jego części). Podobnie jak część pierwsza, tak i druga część zawiera spis rysunków.

Skłonność do akceptacji podwyżek cen energii w przełożeniu na bezpieczeństwo energetyczne Polski

Transformacja bezpieczeństwa energetycznego oraz uniezależnienie się do importu surowców z Rosji, jak pokazuje praktyka, jest sprawą niezwykle kosztowną. Dotyka w zasadzie każdego mieszkańca naszego państwa, jak również podmiotów gospodarczych czy instytucji publicznych. W związku z powyższym respondentom zadano pytanie: O ile procent podwyżkę cen energii jesteś skłonn{y/a} zaakceptować, jeśli przełoży się to na bezpieczeństwo energetyczne Polski?

Rys. 18. Poziom akceptacji podwyżek w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego

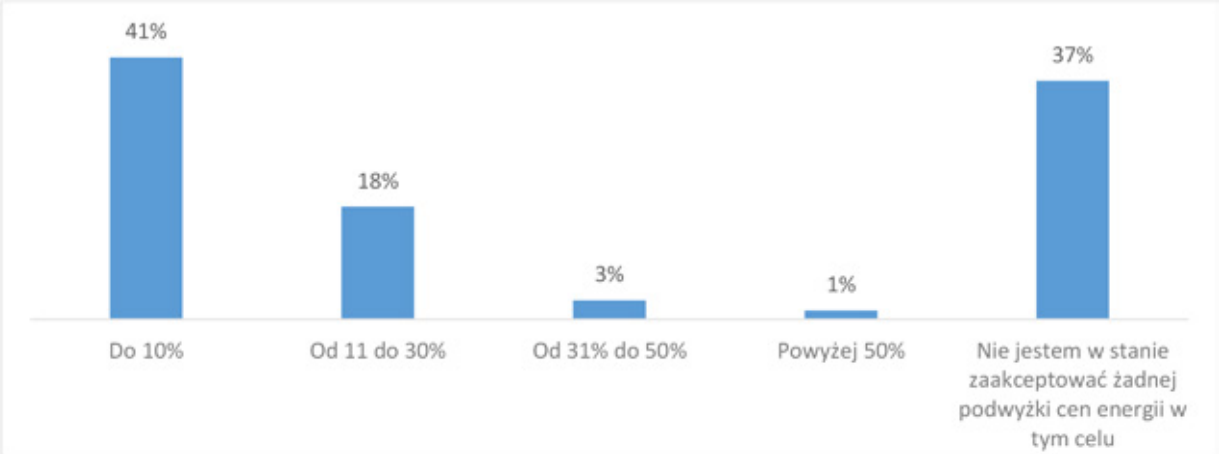

Rys. 19. Wielkości podwyżek w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego w podziale na płeć respondentów

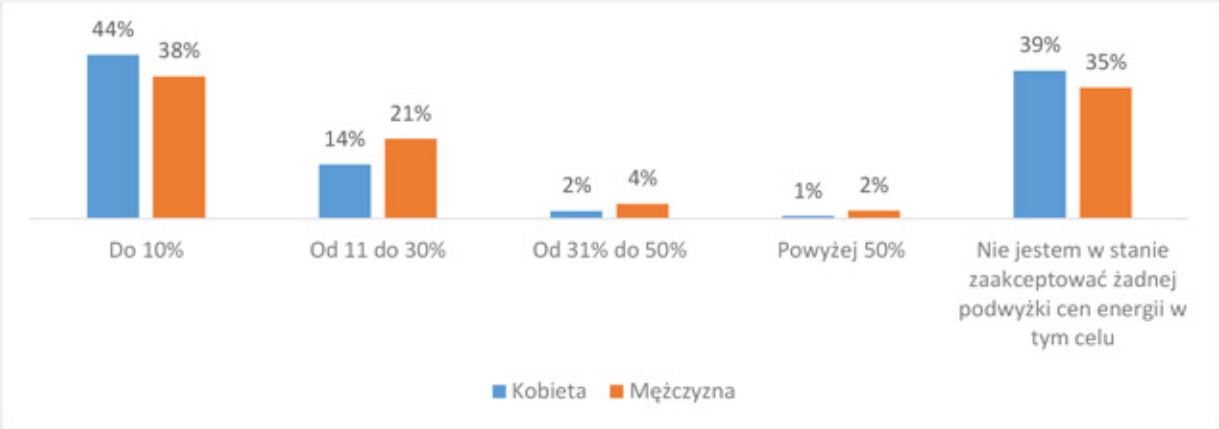

Większość badanych – 63% zgodziłaby się na podwyżki cen energii, jeśli przełoży się to na bezpieczeństwo energetyczne Polski (zob. rys.18). Znaczna część respondentów – 37% nie jest w stanie zaakceptować żadnej podwyżki cen energii w celu uzyskania większego bezpieczeństwa energetycznego. Znikoma ilość respondentów mogłaby zaakceptować podwyżki cen powyżej 31%. Zdecydowana większość badanych zgodziłaby się na podwyżkę do 10%. Bardziej skłonni do podwyżek są mężczyźni, choć różnica między nimi, a kobietami jest niewielka – 4 punkty procentowe (zob. rys.19). Kobiety częściej deklarowały zgodę na podwyżkę do 10%, a za pozostałymi propozycjami podwyżek częściej stawali mężczyźni.

Rys.20. Poziom akceptacji podwyżek w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego w podziale na wiek respondentów

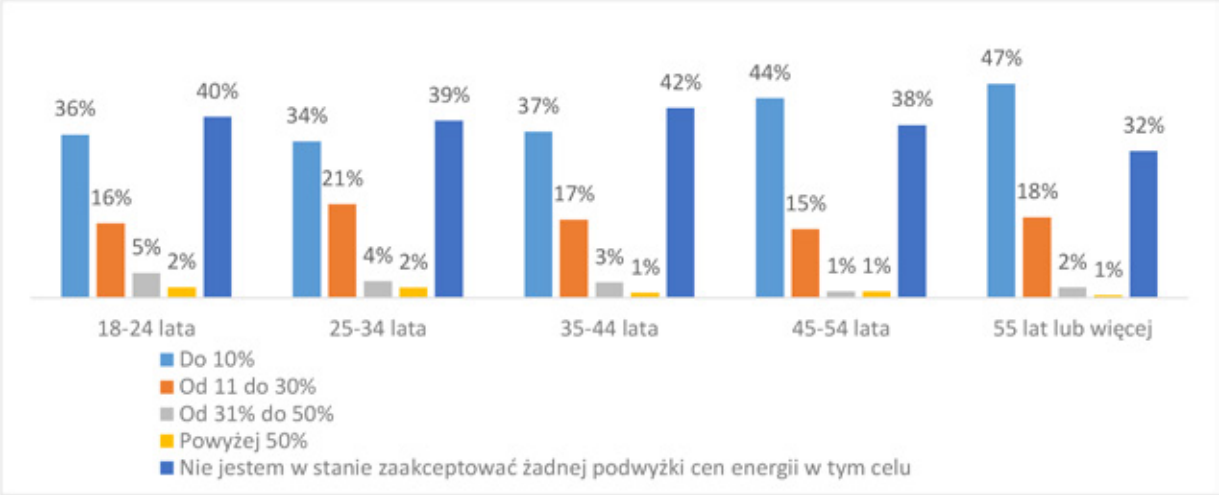

68% osób w grupie wiekowej powyżej 55 roku życia jest gotowa zgodzić się na podwyżki, podczas gdy w najmłodszej grupie taką chęć wyraziło 60%. Najmniej skłonni do podwyżek są osoby w wieku 35-44. Na zwiększenie cen do 10% najbardziej skłonni są starsi respondenci – powyżej 55 lat, a najmniej osoby w grupie 25-34 lata. W pozostałych propozycjach podwyżek nie widać znacznego podziału w zależności od wieku (zob. rys.20). Wielkość miejscowości zamieszkania nieznacznie wpływa na gotowość do podwyżek cen.

Rys.21. Poziom akceptacji podwyżek w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego w podziale na wykształcenie respondentów

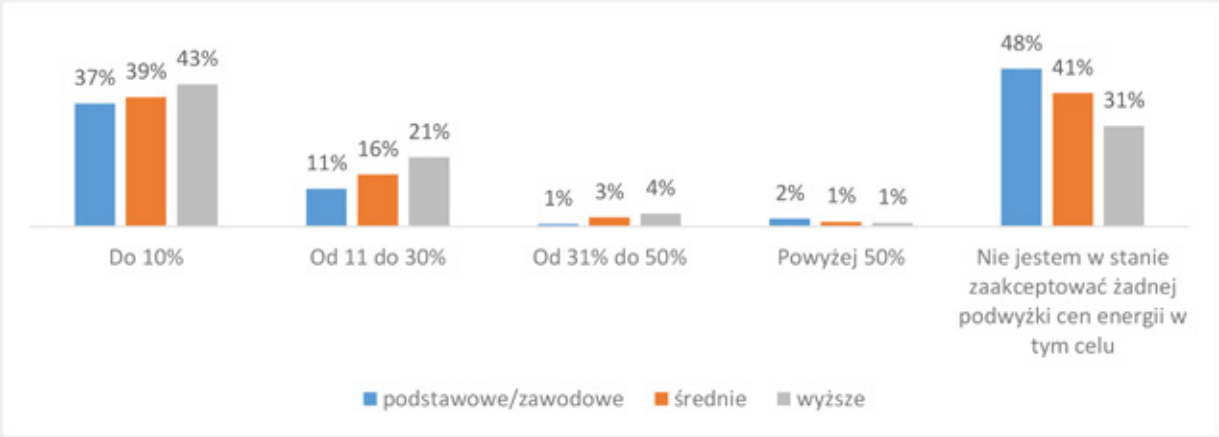

Wykształcenie było zmienną, która najbardziej różnicuje gotowość do podwyżek (zob. rys.21). 69% recenzentów z wyższym wykształceniem jest skłonna zapłacić więcej, podczas gdy w grupie osób z wykształceniem podstawowym/ zawodowym tylko 52% badanych wyraża taką gotowość. Za podwyżką do 10% opowiada się 43% osób z wykształceniem wyższym i 37% z wykształceniem podstawowym. Podwyżki od 11 do 30% zaakceptowałoby 21% osób z grupy z wyższym wykształceniem i tylko 11% osób z podstawowym. W pozostałych progach zróżnicowanie względem wykształcenia jest nieznaczne.

Rys.22. Poziom akceptacji podwyżek w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego w zależności od rodzaju posiadanego przez respondenta ogrzewania

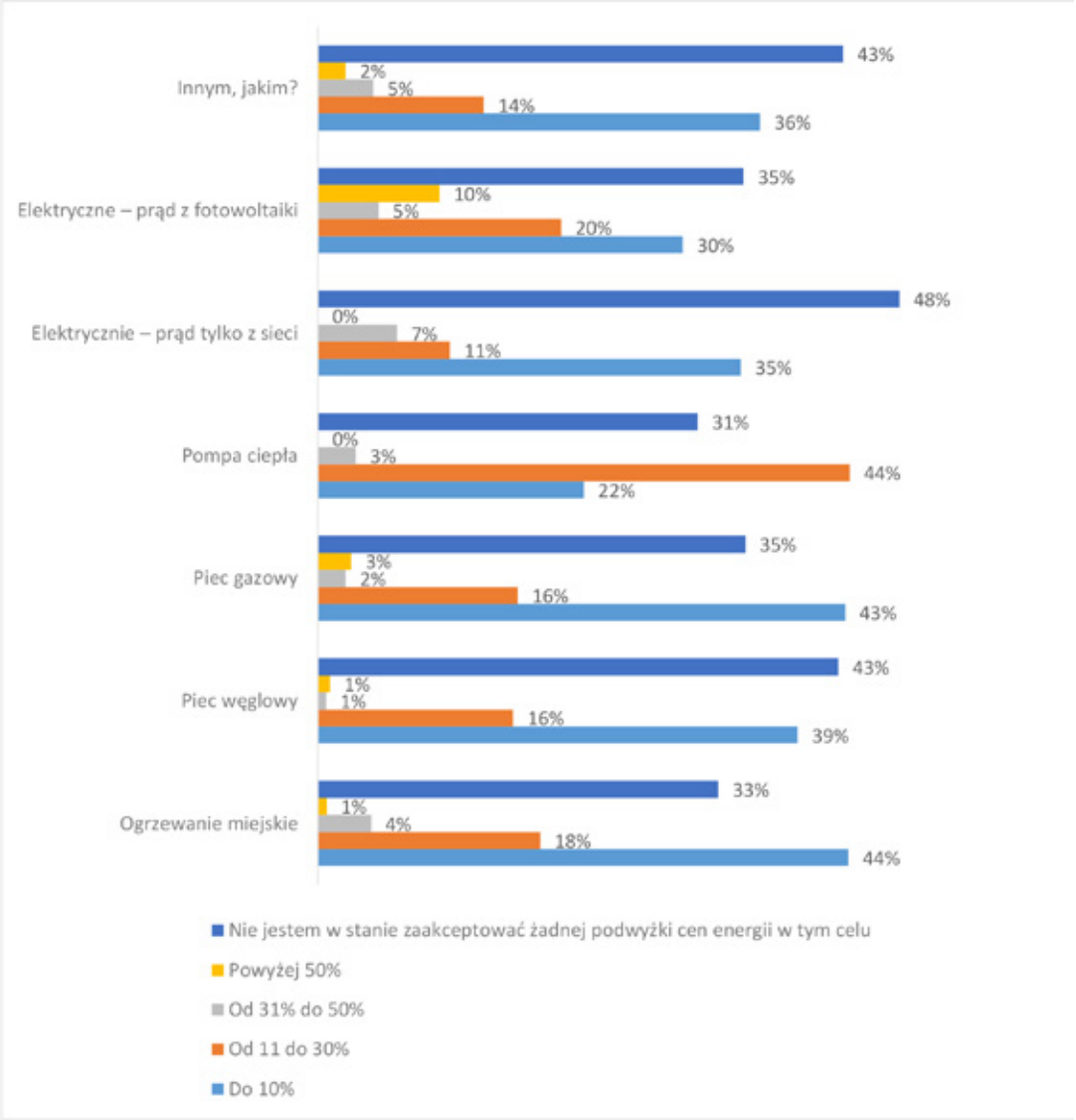

Grupą osób, które są najbardziej gotowe na podwyżki w imię poprawy bezpieczeństwa energetycznego Polski są osoby korzystające z odnawialnych źródeł energii (zob. rys.22). Tylko 31% osób korzystających z pomp ciepła opowiada się za brakiem podwyżek. W grupie posiadającej pompy najwięcej osób 44% wybrało podwyżki od 11 do 30%. Skłonni zgodzić się na podniesienie cen są również respondenci korzystający z ogrzewania miejskiego – 67% badanych. Najmniej chętne do podwyżek są osoby, które posiadają ogrzewanie elektryczne – 52% i piece węglowe- 57%. Samodzielne opłacanie energii oraz opłacanie jej w ramach czynszu płaconego na rzecz wspólnoty/spółdzielni nie różnicuje gotowości do podwyżek w imię bezpieczeństwa energetycznego Polski.

Rys. 23. Wielkości podwyżek w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego w zależności od wielkości miejscowości zamieszkania

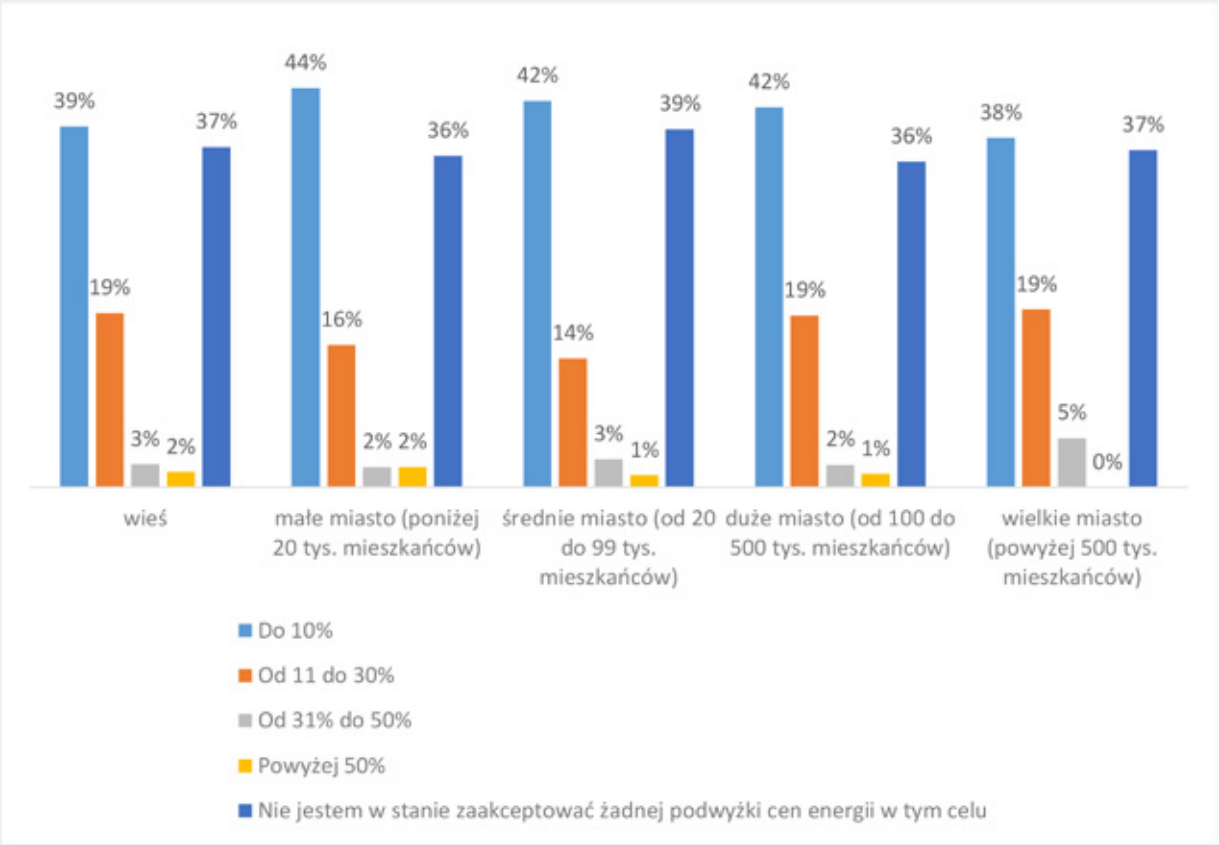

Nie widać znacznych różnic w akceptowalnych wielkościach podwyżek w zależności od wielkości miejscowości zamieszkania (zob. rys. 23). W każdej grupie wartości rozkładają się bardzo podobnie. Najczęściej wybieraną odpowiedzią była podwyżka maksymalnie do 10%. Kolejno badani odpowiadali, że nie są w stanie zaakceptować żadnych podwyżek. Nieliczne osoby – od 0-2% zgadzają się na podniesienie cen powyżej 50%.

Rys. 24. Poziom akceptacji podwyżek w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego w zależności od sposobu opłacania przez respondentów rachunków za ogrzewanie

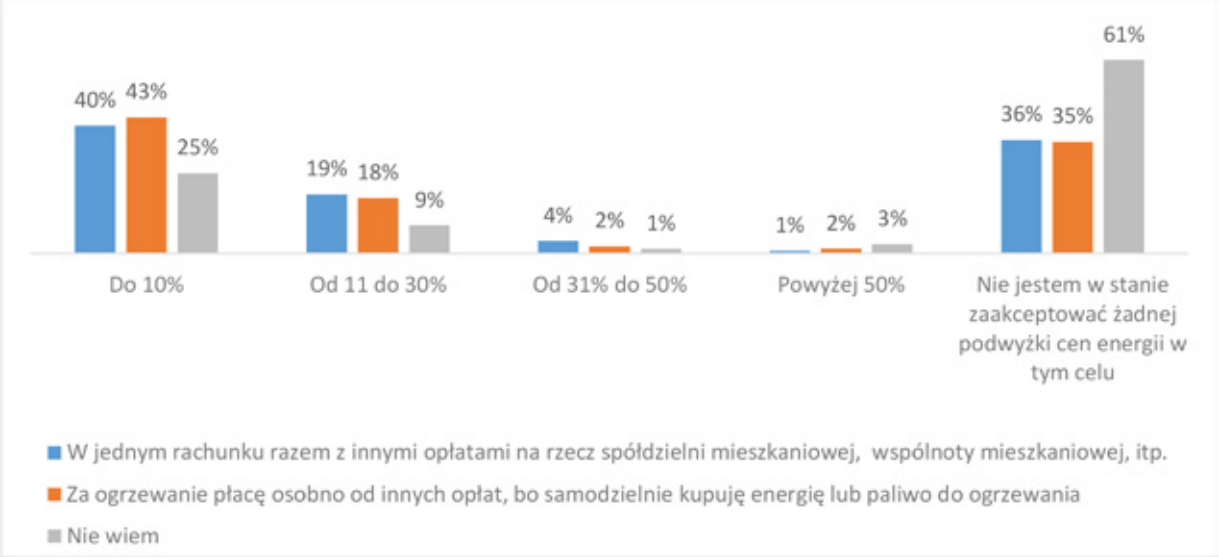

Większość osób -61%, które nie wiedzą w jaki sposób opłacają ogrzewanie nie byłoby w stanie zaakceptować żadnej podwyżki (zob. rys.24). Podniesienie cen do 10% zaakceptowałoby 40% badanych płacących wspólny z innymi opłatami rachunek i 43% osób samodzielnie kupujących energię. Na zwiększenie opłat od 11-30% zgodziłoby się 19% respondentów płacących za ogrzewanie w jednym rachunku z innymi opłatami i 18% osób płacących osobno. Na podwyżkę powyżej 50% wyraziło zgodę 3% osób, które nie wiedzą w jaki sposób opłacają rachunki, 2% płacących osobno i tylko 1% badanych dokonujących wspólnych opłat..

Rys. 25. Poziom akceptacji podwyżek w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego w zależności od obecności w domostwie respondenta osób poniżej 18 roku życia.

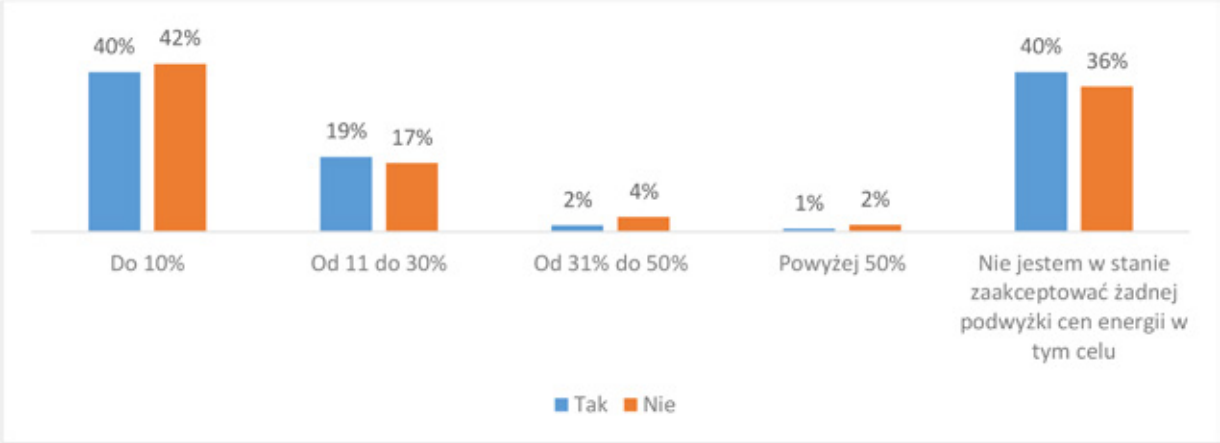

Respondenci, którzy mieszkają z małoletnimi rzadziej zgadzali się na podwyżki (zob. rys. 25). 40% z nich nie wyraża zgody na żadną podwyżkę i tyle samo z nich mogłoby zaakceptować podwyżkę maksymalnie do 10%. Osoby nie posiadające potomstwa częściej akceptują podwyżki – tylko 36% nie zgodziłoby się na żadne podniesienie cen, a 42% na podniesienie ich do 10%. Na możliwość zwiększenia opłat od 11 do 30% zgadza się 19% badanych z dziećmi i 17% bez.

Rys. 26. Poziom akceptacji podwyżek w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego w zależności od statusu zawodowego respondentów

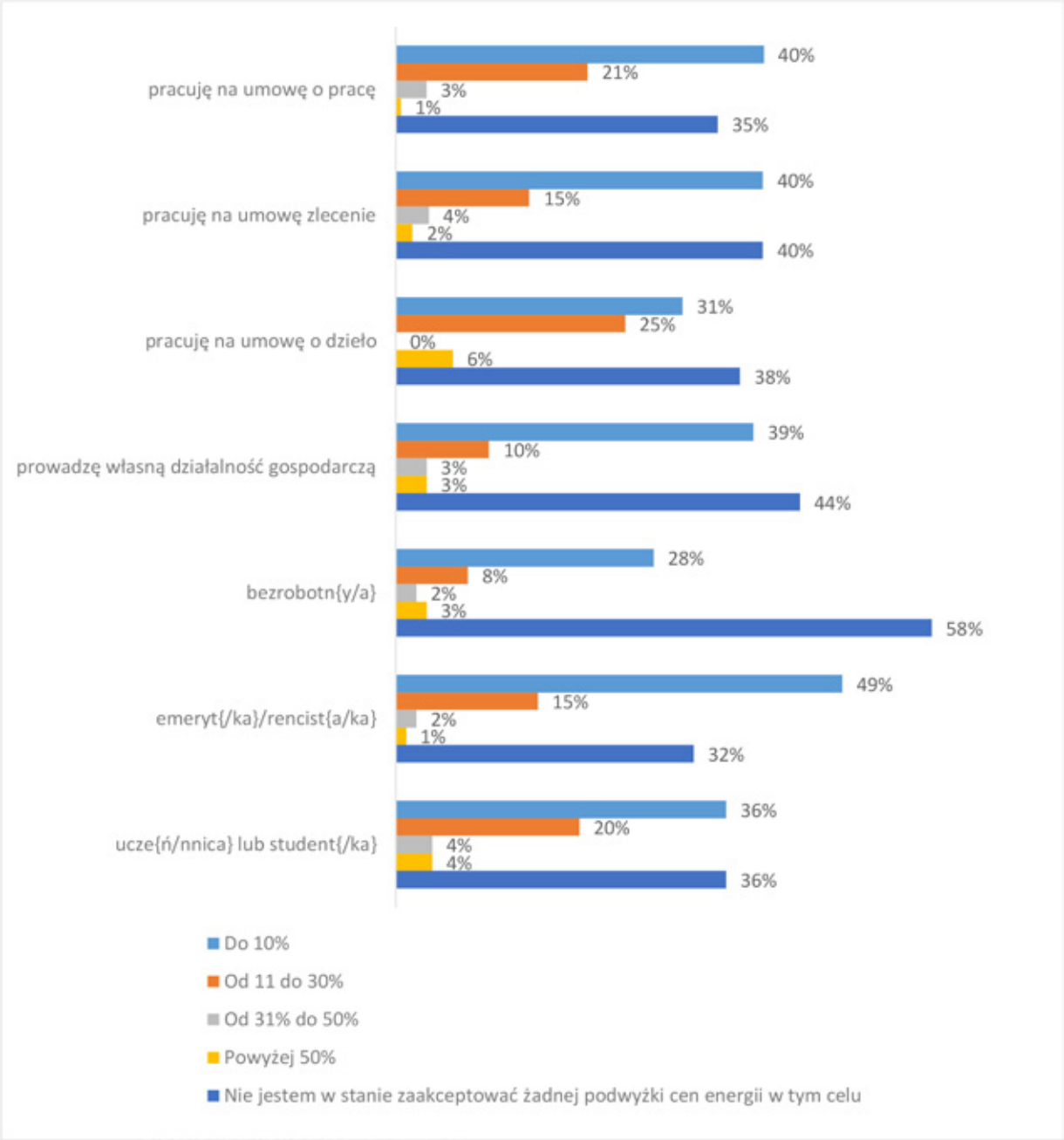

40% osób pracujących na umowę o pracę byłoby w stanie zaakceptować podwyżki do 10%, a 35% z nich nie zgodziłoby się na żadną podwyżkę (zob. rys.26). Wśród osób pracujących na umowę zlecenie obie opcje wybrało po 40% badanych. Osoby pracujące na umowę o dzieło, prowadzące własną działalność gospodarczą i bezrobotni częściej odrzucają możliwość jakichkolwiek podwyżek. 58% bezrobotnych nie jest w stanie zaakceptować żadnej podwyżki. Prawie połowa emerytów – 49% zgodziłoby się na podniesienie cen do 10%. Żadna z osób pracujących na umowie o dzieło nie wyraziła poparcia dla podwyżek od 31-50%, ale 6% z nich wyraża przyzwolenie na podniesienie cen powyżej 50%.

Rys. 27. Poziom akceptacji podwyżek w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego w zależności od ilości osób w gospodarstwie domowym respondenta

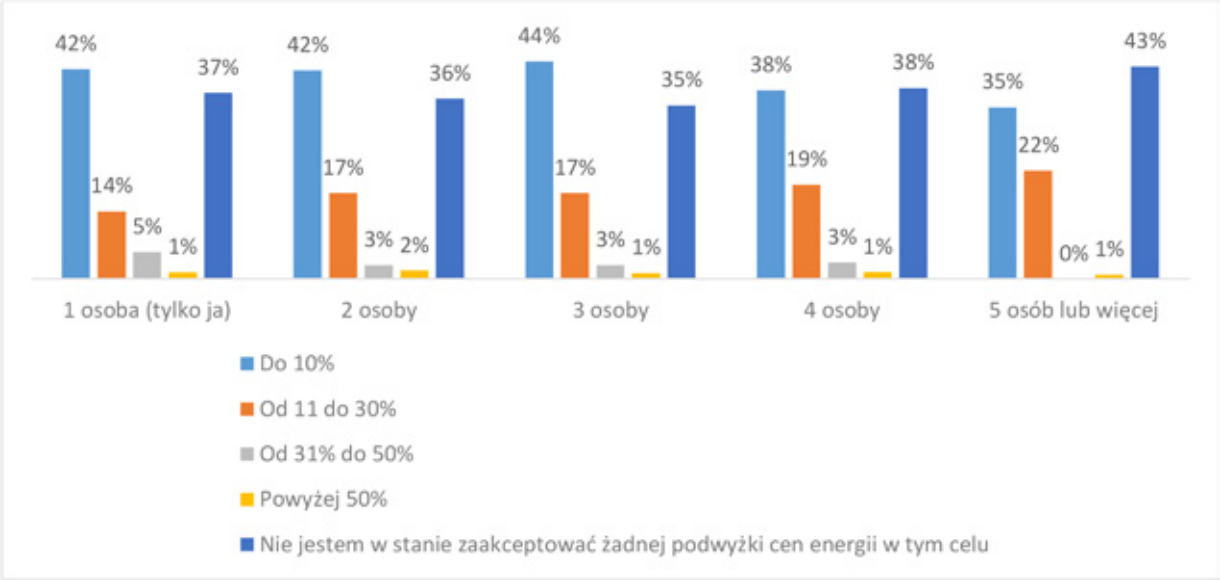

Respondenci, którzy w swoim gospodarstwie mają 5 lub więcej osób byli najmniej chętni do jakichkolwiek podwyżek – 43% z nich całkowicie odrzuca taką możliwość (zob. rys. 27). W tej grupie jest największy odsetek badanych, którzy zgodziliby się na podwyżki od 11-30%. Wśród osób mieszkających samotnie lub w dwie osoby wybory rozkładają się w podobny sposób: 42% respondentów zaakceptowałoby podniesienie cen do 10%, a ok. 37% nie wyraża zgody na żadną z propozycji. Im większe gospodarstwo tym większy odsetek osób wybierających podwyżkę opłat w zakresie od 11 do 30%.

Skłonność do działań w celu ograniczenia ilość kupowanych w Rosji surowców energetycznych

Jednym z kluczowych celów badania była identyfikacja działań, jakie respondenci byliby w stanie podjąć aby przyczynić się do ograniczenia importu surowców energetycznych z Rosji. W tym celu zadano pytanie: Jakie działania jesteś skłonny podjąć, żeby ograniczyć ilość kupowanych w Rosji surowców energetycznych, np. węgla, gazu, ropy?

Jednocześnie respondentom zaproponowano do wyboru kilka odpowiedzi:

- płacić więcej za dostarczaną energię jeśli będzie ze źródeł odnawialnych,
- ograniczyć zużycie energii, nawet jeśli miałby to obniżyć mój komfort życia,
- przeprowadzić się do kraju, w którym zużycie energii jest niższe niż w Polsce,
- żadne z wymienionych.

Rys. 28. Poziom akceptacji działań w celu ograniczenia kupna rosyjskich surowców

Rys. 29. Akceptowalne działania w celu ograniczenia kupna rosyjskich surowców w zależności od płci respondentów

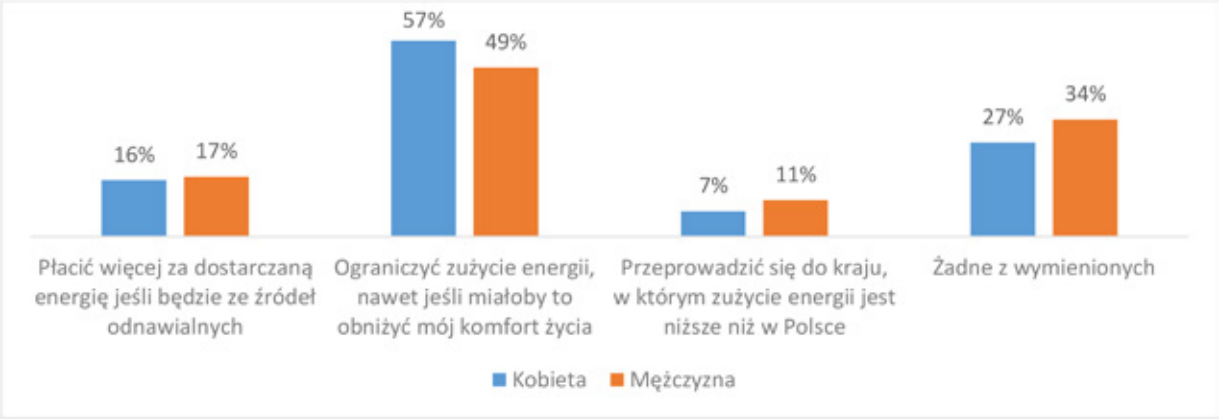

Grupie badanej zaproponowano różne sposoby, które miałyby ograniczyć ilość kupowanych w Rosji surowców energetycznych (zob. rys. 29). Najwięcej respondentów opowiedziało się za ograniczeniem zużycia energii, nawet jeśli miałoby to ograniczyć ich komfort życia. Aż 57% kobiet i 49% mężczyzn wybrało taką opcję. Mężczyźni są bardziej skłonni do wyprowadzki z Polski – 11% badanych. Nie widać istotnych różnic w zależności od płci, wśród grupy która mogłaby płacić za dostarczaną energię więcej, jeśli będzie pochodzić ze źródeł odnawialnych.

Rys. 30. Akceptowalne działania w celu ograniczenia kupna rosyjskich surowców w zależności od wieku respondentów

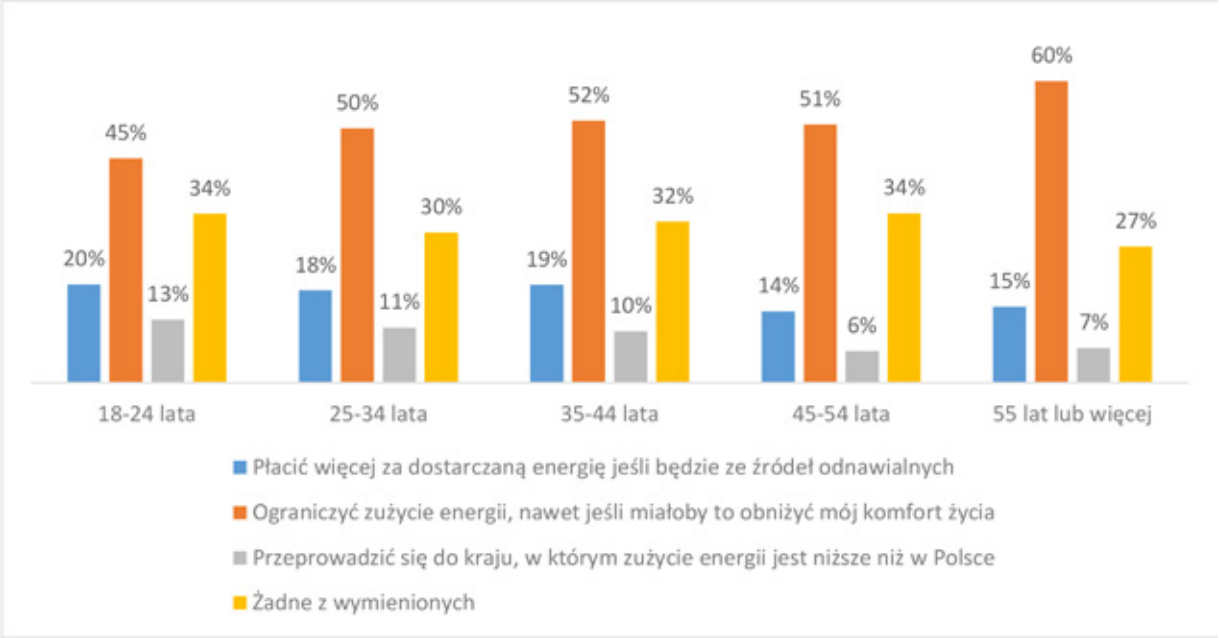

Wiek respondentów miał wpływ na decyzję w sprawie działań ograniczających zużycie rosyjskich surowców (zob. rys.30). Wraz ze wzrostem wieku osób badanych można zauważyć tendencję spadkową w wyborze odnawialnych źródeł energii i wyprowadzki za granicę. 13% osób w grupie 18-24 lata byłoby w stanie wyprowadzić się do innego kraju lub wybrać droższą cenę na rzecz energii ze źródeł odnawialnych. Starsze osoby – grupa powyżej 55 roku życia zdecydowanie opowiada się za zmniejszeniem zużycia energii. Aż 60% badanych w tej grupie zdecydowało się na taka formę odstąpienia od rosyjskich surowców.

Wielkość miejscowości zamieszkania nieznacznie wpływa na wybór rozwiązań, które miałyby

przyczynić się do odejścia od rosyjskich surowców (zob. rys. 31). Mieszkańcy dużych i wielkich miast w dużej mierze skłaniają się do ograniczenia zużycia energii. Aż 64% badanych z dużych miast i 58% z wielkich mogłoby zużywać mniej energii nawet jeśli obniży to ich komfort życia. Respondenci z małych miast częściej niż inne grupy zgłaszali gotowość do wyjazdu za granicę. 11% z nich mogłoby przeprowadzić się do kraju, w którym zużycie energii jest niższe niż w Polsce. Mieszkańcy dużych miast nie są przekonani do większych opłat na rzecz źródeł odnawialnych.

Rys. 31. Akceptowalne działania w celu ograniczenia kupna rosyjskich surowców w zależności od wielkości miejscowości zamieszkania respondentów

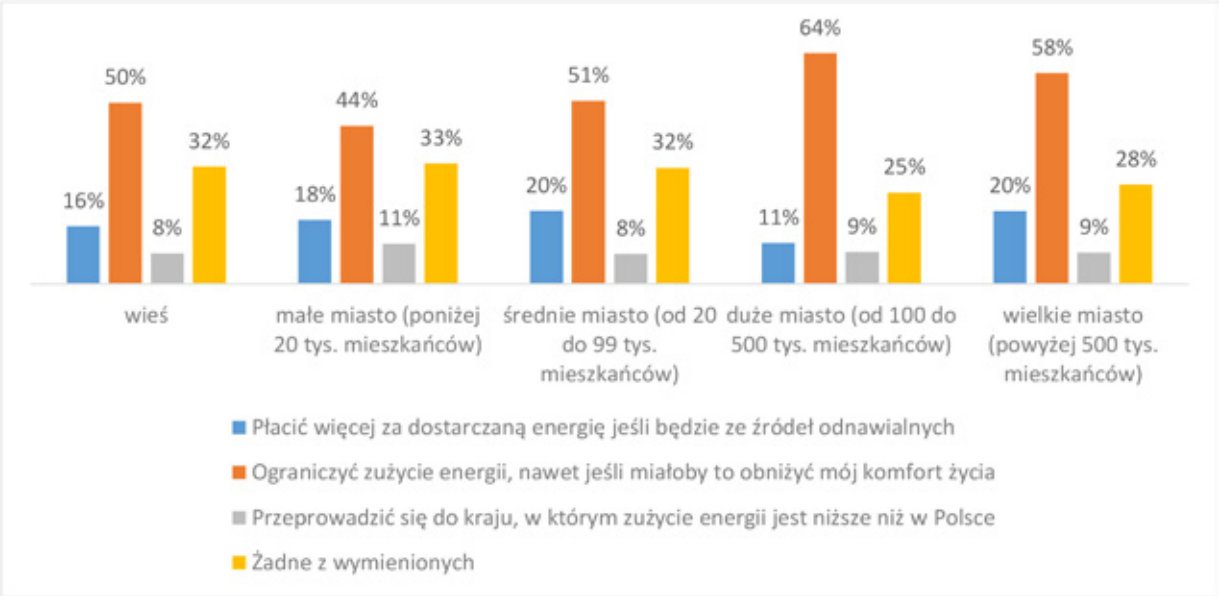

Rys. 32. Akceptowalne działania w celu ograniczenia kupna rosyjskich surowców w zależności od posiadanego wykształcenia respondentów

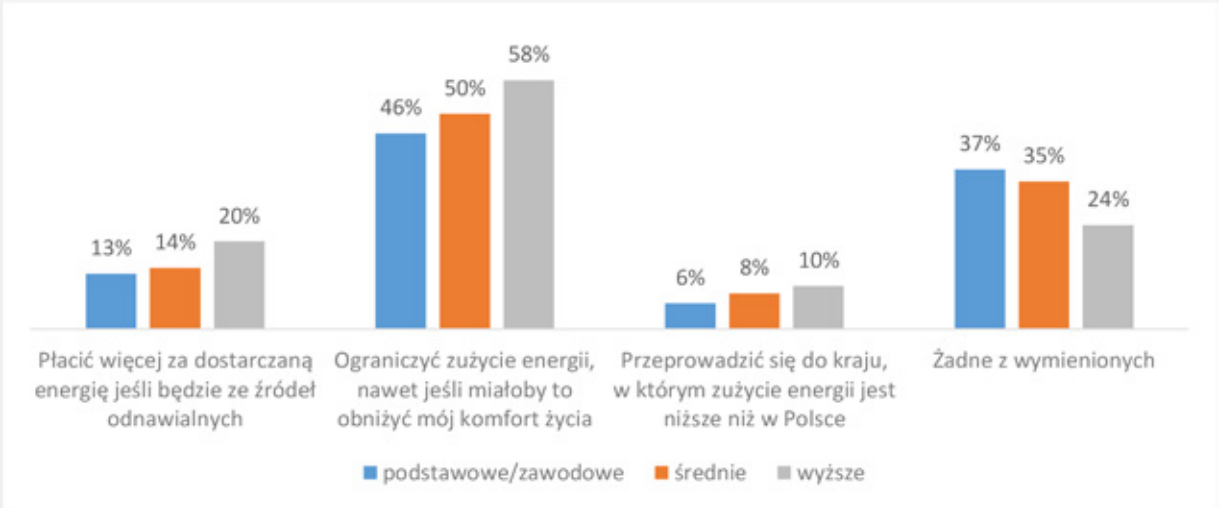

Wykształcenie osób badanych znacznie różnicuje wybór działań mających na celu ograniczenie kupna surowców z Rosji (zob. rys.32). Im mniejsze wykształcenie posiadają respondenci tym mniej chętnie skłaniają się do podjęcia jakichkolwiek działań w tym obszarze. 37% osób z wykształceniem podstawowym i tylko 24% osób z wyższym wykształceniem nie wybrałoby żadnej z wymienionych możliwości. Im wyższe wykształcenie badanych tym częściej skłonni byli ograniczyć ilość zużywanej energii oraz wybrać energię odnawialną. Przeprowadzkę do innego kraju również częściej wybierały osoby po studiach.

Rys. 33. Akceptowalne działania w celu ograniczenia kupna rosyjskich surowców w zależności od posiadanego przez respondenta źródła ogrzewania

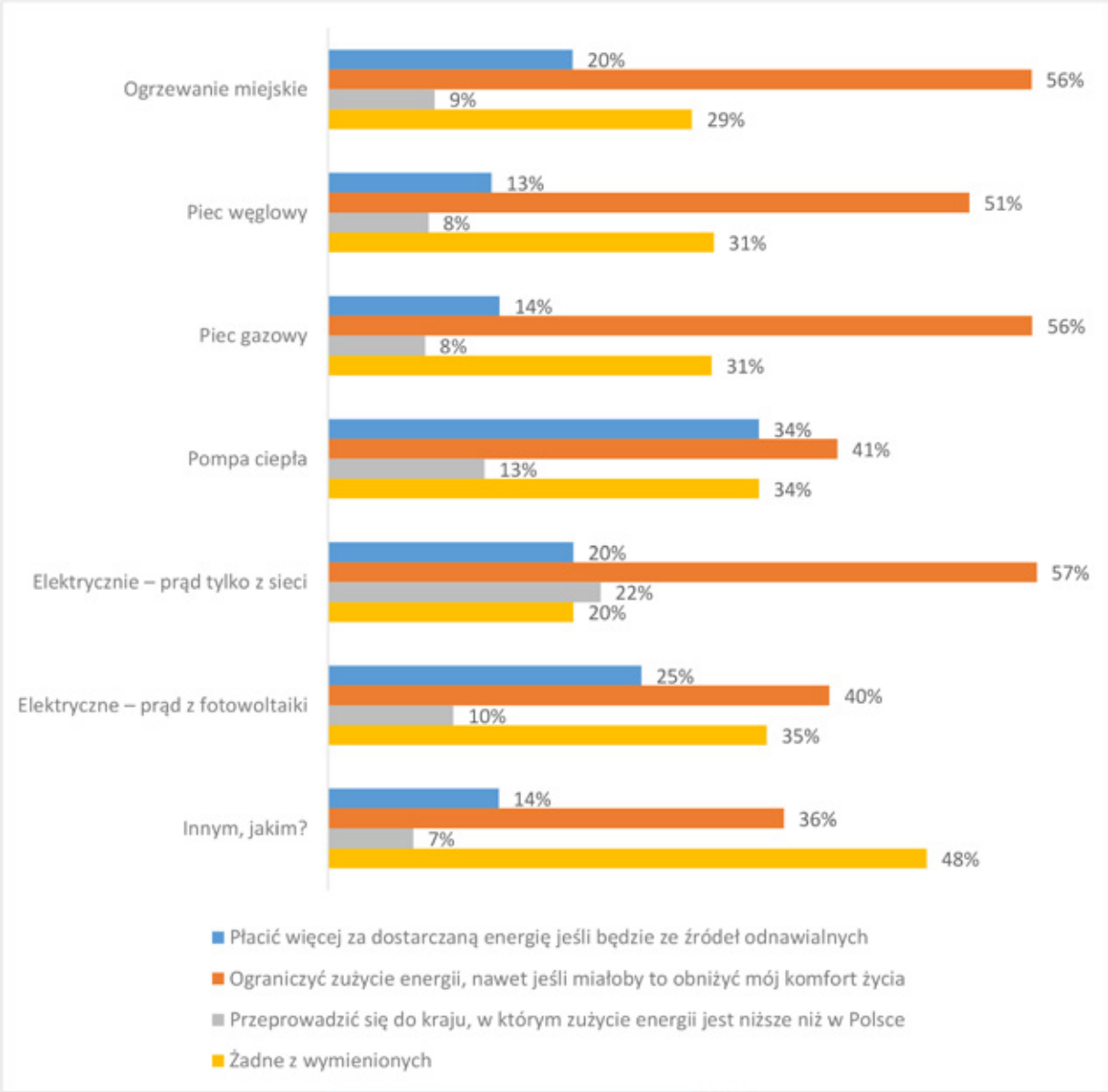

Osoby posiadające energię z odnawialnych źródeł były najbardziej skłonne do podniesienia cen, jeśli energia będzie pochodzić ze źródeł odnawialnych (zob. rys.33). Respondenci posiadający ogrzewanie miejskie, piece i ogrzewanie elektryczne częściej opowiadają się za zmniejszeniem zużycia energii. Tylko 13% osób posiadających piece węglowe wybrałoby podwyżki związane z dostępem do energii odnawialnej, podczas gdy wśród respondentów z pompą ciepła z tą możliwością zgodziło się 34% osób. Posiadane ogrzewanie nie wpływa znacząco na wybór przeprowadzki do innego kraju.

Rys. 34. Akceptowalne działania w celu ograniczenia kupna rosyjskich surowców w zależności od sposobu opłacania przez respondentów rachunków za ogrzewanie

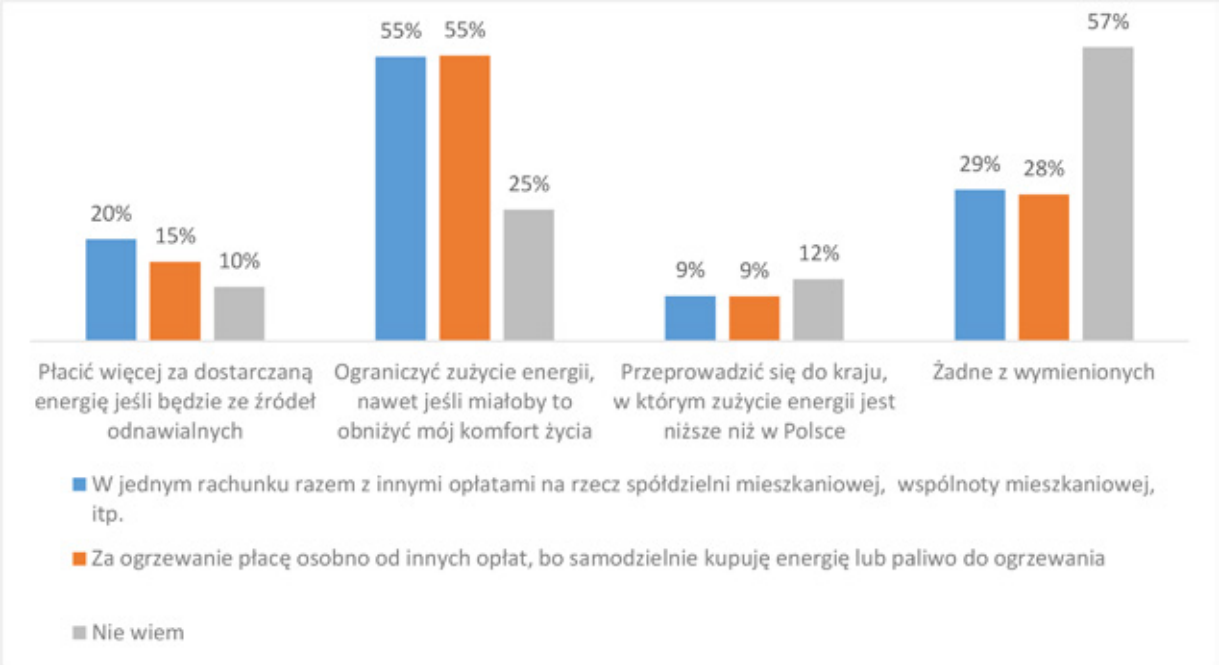

Brak istotnych różnic w wyborze rozwiązań ograniczających kupno rosyjskich surowców występuje również w zależności od sposobu opłacania rachunków za ogrzewanie (zob. rys.34). Największa różnica pojawia się przy możliwości korzystania z energii ze źródeł odnawialnych i zwiększeniem cen w tym celu. 20% osób płacących wspólny rachunek i 15% badanych kupujących osobno energię mogłoby zapłacić więcej za alternatywne źródła energii. W pozostałych odpowiedziach wartości procentowe są podobne. Aż 57% osób, które nie wiedzą w jaki sposób opłacają warunki nie byłoby w stanie podjąć żadnych z wymienionych czynności w celu ograniczenia kupna rosyjskich surowców.

Ograniczenie zużycia energii w każdej grupie zawodowej jest najczęściej wybieraną opcją (zob. rys.35). Najmniej chętni do tego typu działań są osoby bezrobotne. 42% z nich mogłoby ograniczyć zużycie energii, podczas gdy w innych grupach taką gotowość zgłasza ponad połowa badanych. Badani nie posiadający żadnej pracy często – 40% deklarowali, że nie są w stanie podjąć żadnych z wymienionych działań. Najmniej chętne do wyjazdu za granicę są osoby pracujące na umowę zlecenie. Tylko 4% zdecydowałoby się na takie działanie. Zwiększone opłaty na rzecz źródeł odnawialnych są najbardziej akceptowalne w grupie osób pracujących na umowę o dzieło.

Rys. 35. Akceptowalne działania w celu ograniczenia kupna rosyjskich surowców w zależności od sytuacji zawodowej respondenta

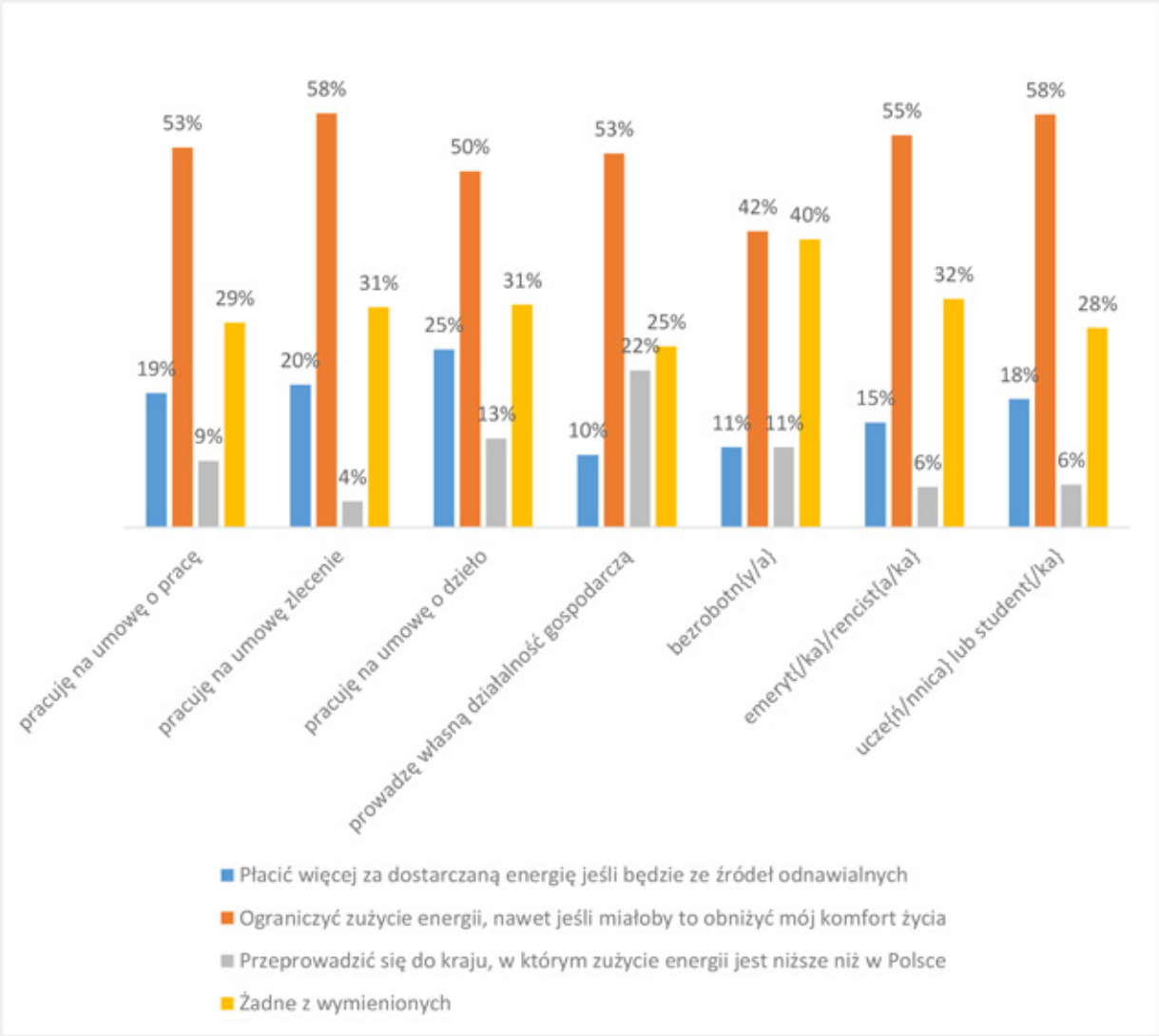

Rys. 36. Akceptowalne działania w celu ograniczenia kupna rosyjskich surowców w zależności od obecności w gospodarstwie domowym osób do 18 roku życia

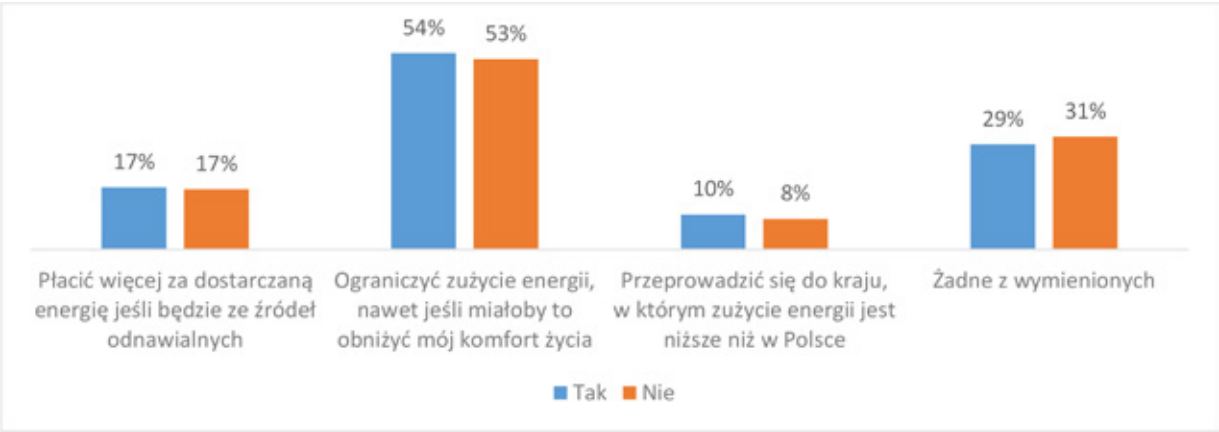

Rys. 37. Akceptowalne działania w celu ograniczenia kupna rosyjskich surowców w zależności od liczby osób w gospodarstwie domowym

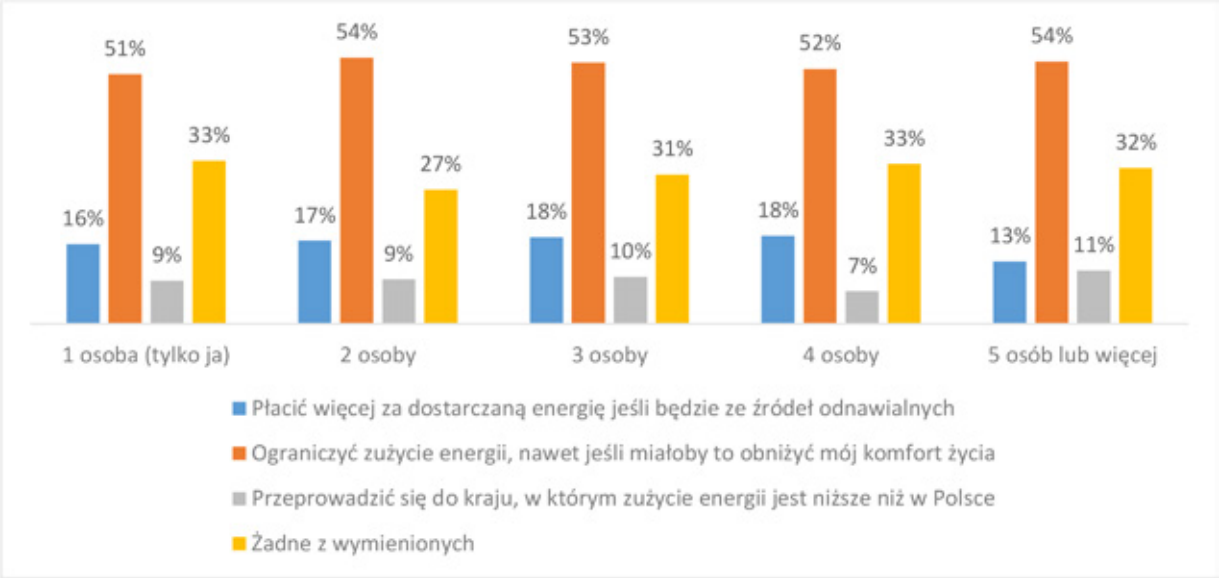

Odpowiedzi na pytanie związane z ograniczeniem kupna rosyjskich surowców nie różnicują się znacznie w zależności od liczby osób w gospodarstwie czy posiadania w domostwie osób nieletnich (zob. rys.36 i 37). 10% osób posiadających potomstwo mogłoby przeprowadzić się do innego kraju, podczas gdy u osób nie mieszkających z małoletnimi ten odsetek jest niższy i wynosi 8%. Do wyprowadzki za granicę najmniej chętnych było w grupie osób mieszkających w gospodarstwie 4 osobowym, a najwięcej dla gospodarstw powyżej 5 osób.

Powody akceptacji wyższych koszty ogrzewania

Respondentom zadano pytanie z jakich powodów byliby skłonni zaakceptować wyższe koszty ogrzewania.

Wyszczególniono pięć opcji odpowiedzi:

- jeśli poprawiłoby to jakość powietrza w okolicy,
- jeśli zmniejszyłoby to emisję CO2,
- jeśli poprawiłoby to bezpieczeństwo energetyczne Polski,
- jeśli zakończyłoby to import energii z Rosji,
- żadne z wymienionych.

Rys. 38. Poziom akceptacji zwiększonych cen energii w zależności od rodzaju powodu podwyżki

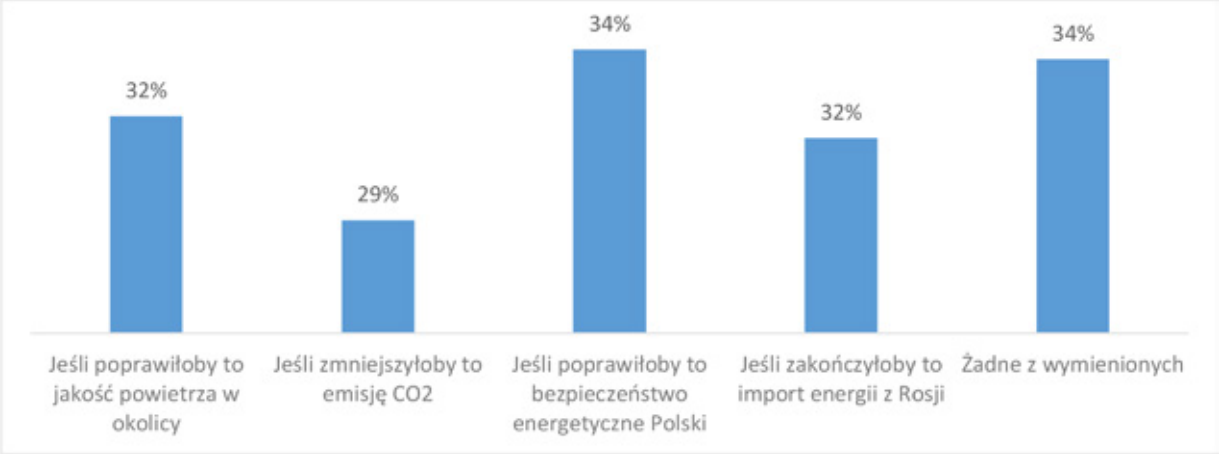

Rys. 39. Akceptowalne powody wyższych cen w zależności od płci

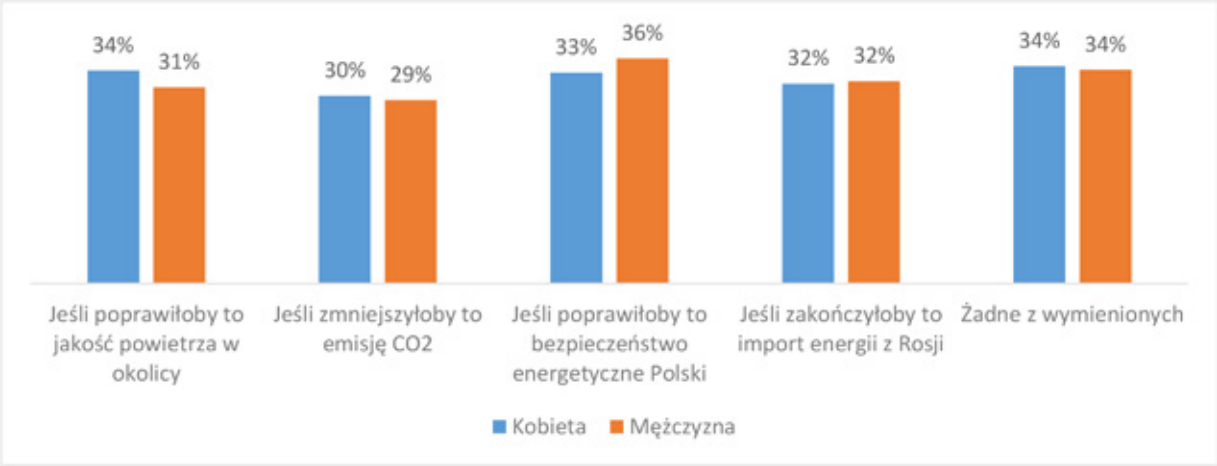

34% badanych skłoniłaby poprawa bezpieczeństwa energetycznego Polski (zob. rys.38). Tyle samo osób nie jest w stanie zgodzić się na żadną podwyżkę. Zakończeniem importu energii z Rosji zainteresowanych było 32% respondentów i tyle samo opowiedziało się za poprawą jakości powietrza w okolicy. Najmniej – 29% osób wybrało zmniejszenie emisji CO2 jako wystarczający powód do podwyżek. Płeć nieznacznie różnicuje wybory badanych (zob. rys. 39). Kobiety częściej skłaniały się do podwyżek, jeśli poprawiłoby to jakość powietrza w okolicy. 36% mężczyzn mogłoby zaakceptować wyższe ceny, jeśli poprawiłoby to bezpieczeństwo energetyczne Polski. 34% respondentów obu płci nie zgodziłoby się na podwyżki z żadnych wyżej wymienionych powodów.

Rys. 40. Akceptowalne powody wyższych cen w zależności od wieku respondenta

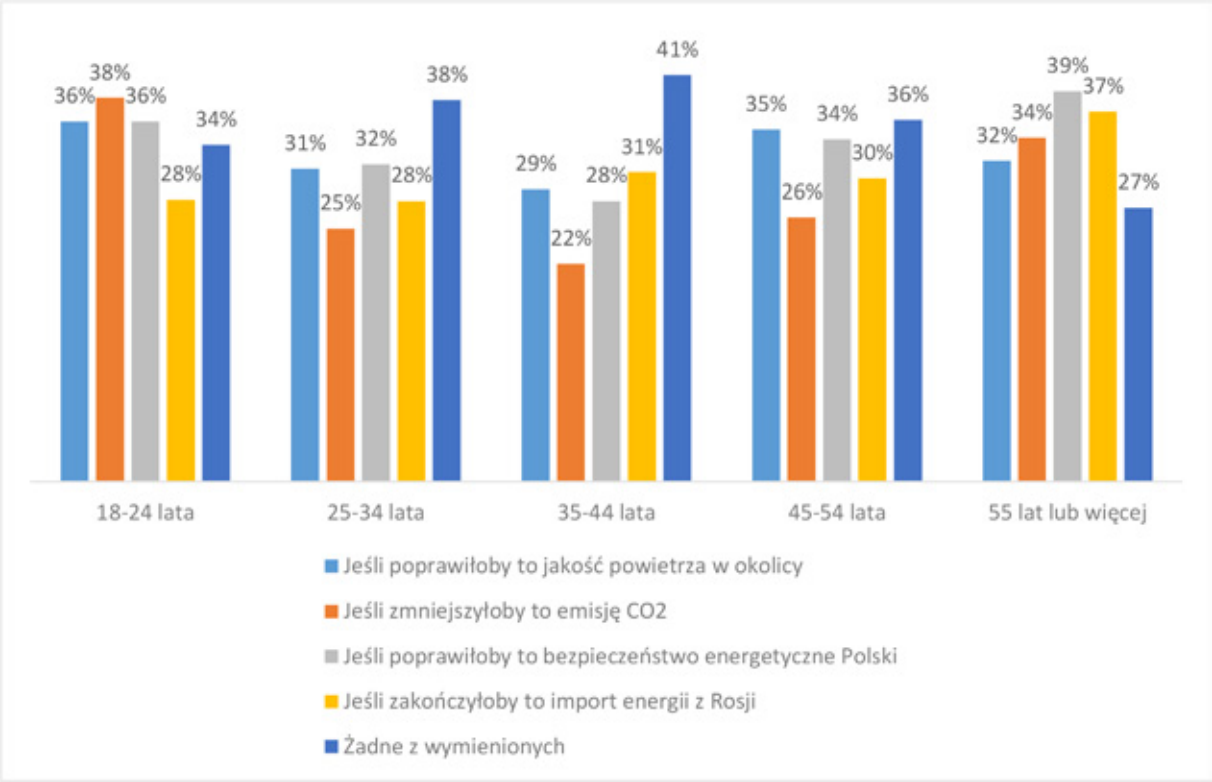

Wiek również nie był dominującym czynnikiem w akceptacji wyższych kosztów ogrzewania (zob. rys. 40). Najmniej skłonni do podwyżek byli respondenci w grupie wiekowej 35-44 lata. Seniorzy, powyżej 55 roku życia byli grupą, która wyraziła największą akceptację wyższych cen. W tej grupie 39% badanych zamotywałoby zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego Polski, a 37% osób zakończenie importu energii z Rosji. Młodzi ludzie mają inne motywacje i częściej opowiadają się za zmniejszeniem emisji dwutlenku węgla i poprawą jakości powietrza w okolicy. Wielkość miejscowości zamieszania w nieznacznym stopniu różnicuje podstawy Polaków co do wyższych kosztów ogrzewania. Inaczej jest w przypadku wykształcenia badanych.

Rys. 41. Akceptowalne powody wyższych cen w zależności od wykształcenia respondenta

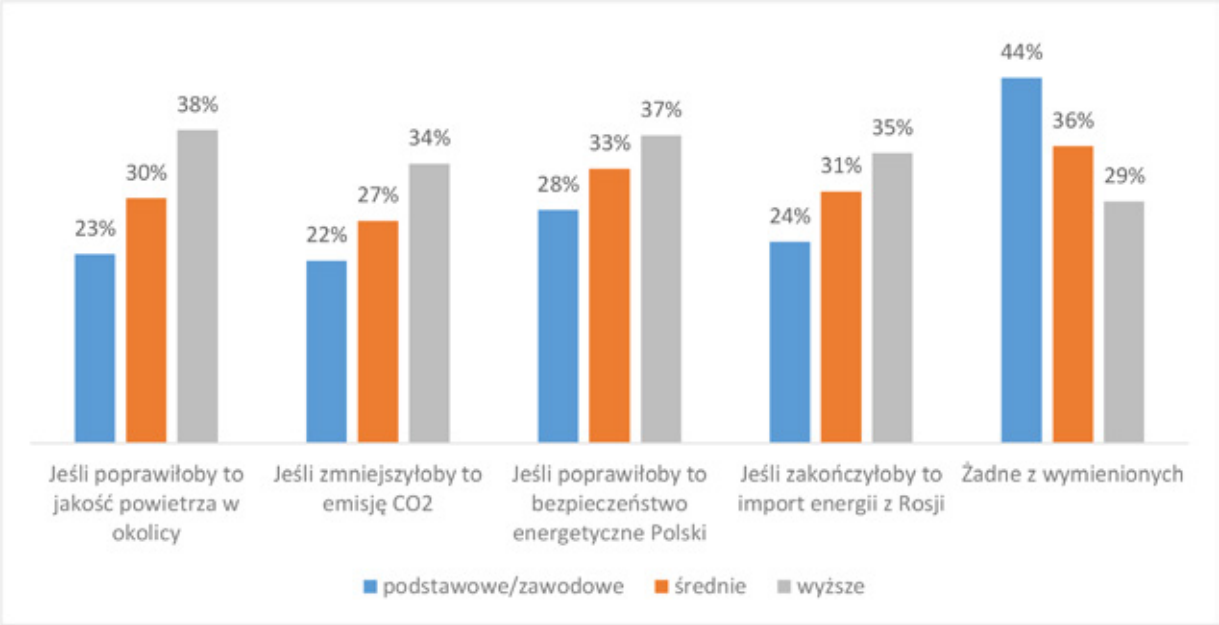

Im wyższe wykształcenie posiadł respondent tym chętniej byłby w stanie zaakceptować podwyżki (zob. rys.41). Tylko 29% badanych w tej grupie odrzuciło każdą propozycję. 38% osób po studiach bierze pod uwagę poprawę jakości powietrza. Kolejnym powodem, przez który mogliby zaakceptować wyższe ceny była poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju. Inaczej jest w grupie osób mniej wykształconych. Tu aż 44% osób wyklucza wszystkie przedstawione powody podwyżek. Najmniej zainteresowani byli zmniejszeniem emisji CO2 i poprawą jakości powietrza w okolicy. Najczęściej – 28% badanych wybrało poprawę bezpieczeństwa energetycznego Polski jako wystarczający powód do zwiększenia kosztów ogrzewania.

Wykorzystywane aktualnie źródło ciepła w domu wpływa na deklarowane powody akceptacji wyższych kosztów ogrzewania (zob. rys.43). 41% osób posiadających pompy ciepła są bardziej skłonne do podwyżek, jeśli zmniejszyłoby to emisję dwutlenku węgla. Najmniej zainteresowane były poprawą bezpieczeństwa energetycznego, tylko 25% respondentów wybrało taką możliwość. Najmniej chętni do jakichkolwiek podwyżek są posiadacze pieców węglowych i ogrzewania elektrycznego. Dla grupy ogrzewającej swoje domostwa fotowoltaiką najważniejsze było bezpieczeństwo energetyczne Polski i tak samo ważne zakończenie importu energii z Rosji. 40% respondentów wybrało właśnie te powody. 39% posiadaczy pieców gazowych zgodziłaby się na podwyżki, gdyby poprawiło to jakość powietrza, podczas gdy tylko 26% zmotywowanych było zmniejszeniem emisji CO2.

Rys. 42. Akceptowalne powody wyższych cen w zależności od posiadanego przez respondenta źródła ogrzewania

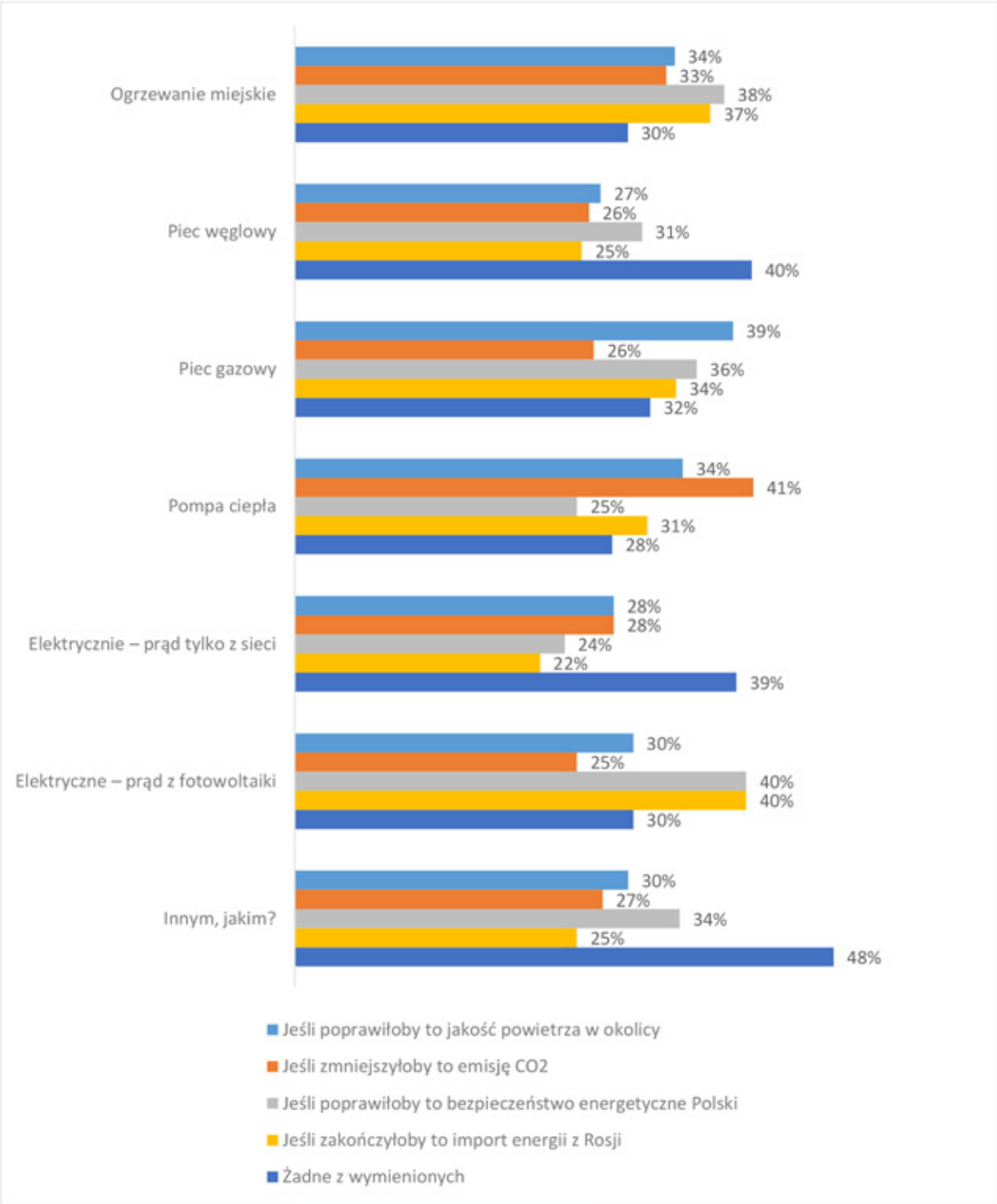

Rys. 44. Akceptowalne powody wyższych cen w zależności od sposobu opłacania przez respondenta rachunków za ogrzewanie

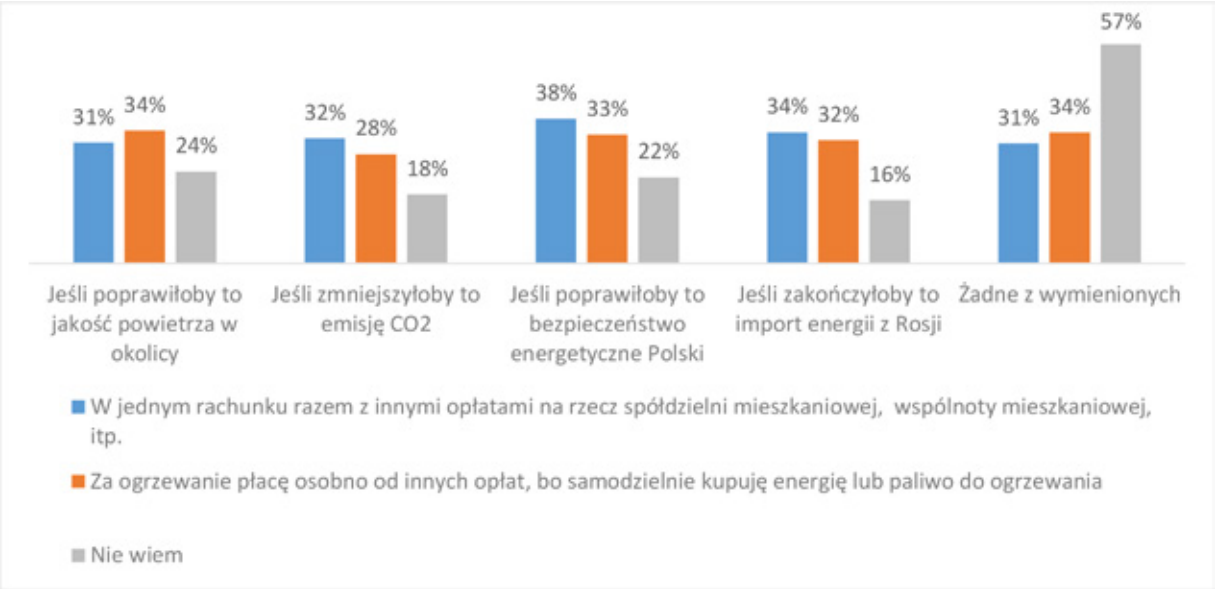

Rys. 45. Akceptowalne powody wyższych cen w zależności od posiadania w gospodarstwie domowym osób poniżej 18 roku życia

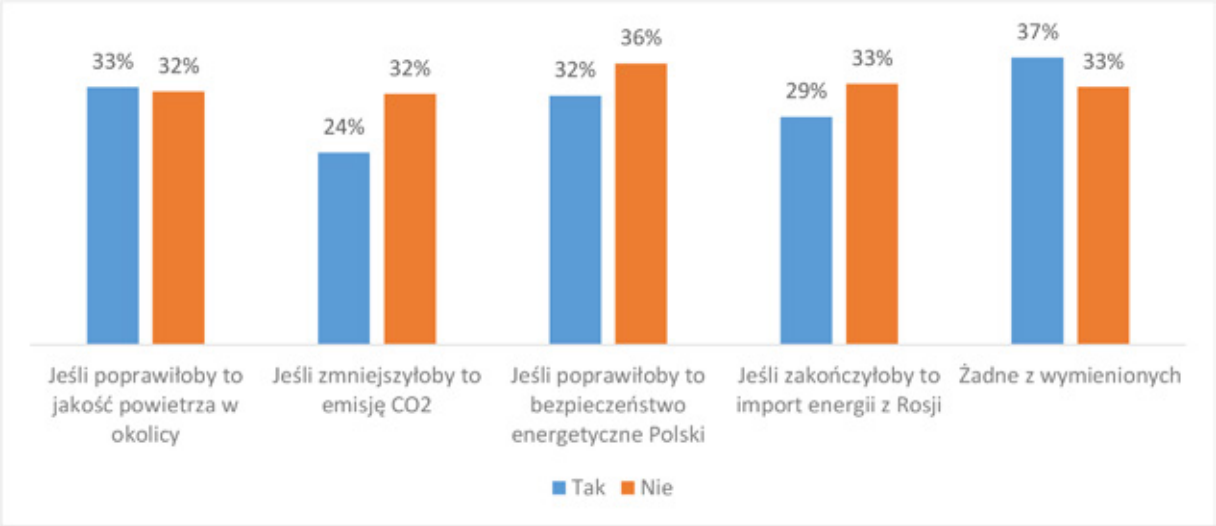

Zwiększenie cen w celu poprawienia bezpieczeństwa energetycznego Polski jest najbardziej popularne wśród osób płacących za ogrzewanie w jednym rachunku – taką możliwość bierze pod uwagę 38% badanych (zob. rys.44). Te osoby częściej zgłaszały, że zgodziłoby się na podwyżki, gdyby zakończył o to import energii z Rosji. Za zwiększeniem cel w celu poprawy jakości powietrza częściej byli respondenci dokonujący osobnych opłat za energię.

Osoby mieszkające z małoletnimi chętniej zgadzają się na podwyżki w celu poprawy jakości powietrza, chociaż różnica jest niewielka i wynosi 1 punkt procentowy (zob. rys.45). Badani bez potomstwa najczęściej opowiadali się za poniesieniem cen w celu poprawy bezpieczeństwa energetycznego Polski.

Rys. 46. Akceptowalne powody wyższych cen w zależności od sytuacji zawodowej respondenta

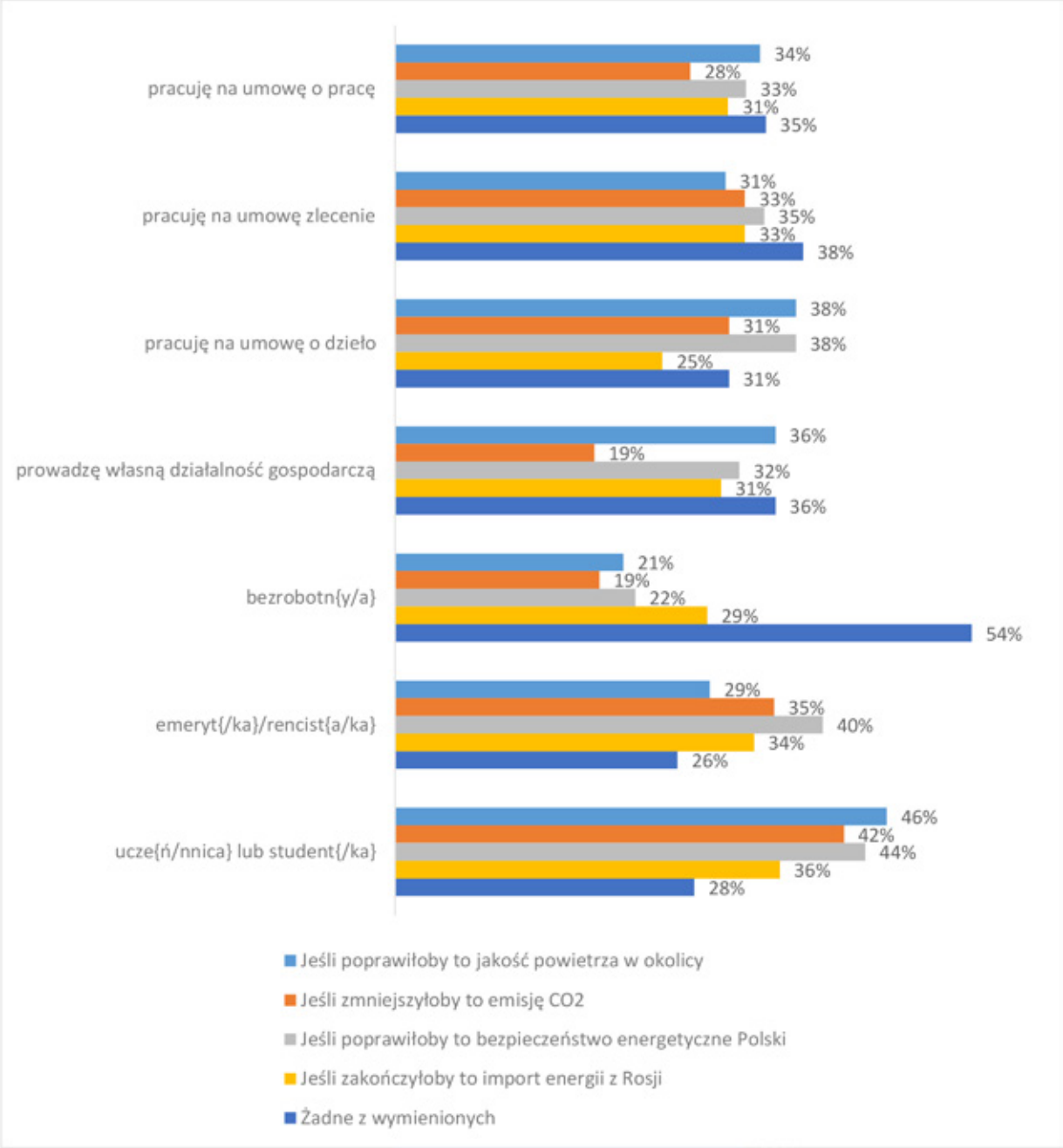

Ponad połowa bezrobotnych - 54% nie jest w stanie zaakceptować żadnych powodów do podwyżki cen za ogrzewanie (zob. rys.46). Uczniowie i studenci najbardziej zainteresowani byli poprawą jakości powietrza w okolicy. Emeryci i renciści przejmują się bezpieczeństwem energetycznym Polski stąd 40% z nich byłoby w stanie przeznaczyć na te sprawę większe fundusze. Osoby prowadzące własną działalność gospodarczą wydają się najmniej zainteresowane zmniejszeniem emisji dwutlenku węgla. Badani pracujący na umowę o dzieło skłaniają się do poprawy jakości powietrza w najbliższej okolicy i poprawą bezpieczeństwa energetycznego Polski.

Rys. 47. Akceptowalne powody wyższych cen w zależności od liczby mieszkańców gospodarstwa domowego

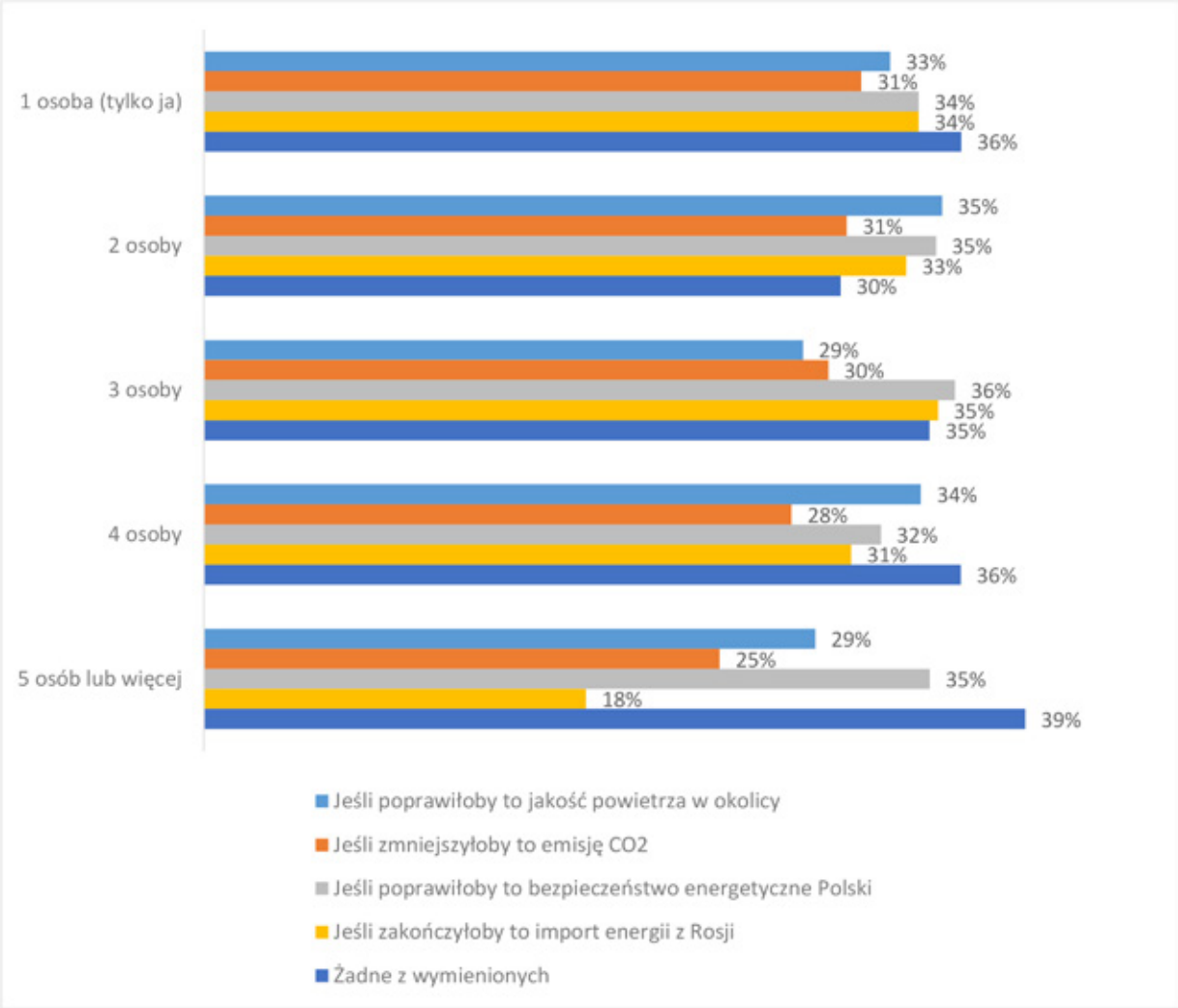

39% respondentów mieszkających w domostwach powyżej 5 osób nie jest w stanie zaakceptować podwyżki z wymienionych powodów (zob. rys.47). Tylko 18% z nich chciałoby zakończyć import z Rosji, ale 35% deklaruje gotowość do większych cen, jeśli poprawi to bezpieczeństwo energetyczne Polski. Wraz ze wzrostem liczby domowników spada ilość chętnych do zwiększenia opłat w celu zmniejszenia emisji CO2. Wśród osób mieszkających samotnie nie występuje żadna dominanta. Badani mieszkający w dwie osoby opowiadali się za poprawą jakości powietrza w okolicy, podobnie jak gospodarstwa 4 osobowe. Te grupy najrzadziej odrzucały możliwość jakichkolwiek podwyżek.

Podsumowanie

Podsumowując należy podkreślić, że większość badanych (63%) zadeklarowała, że jest gotowa ponosić wyższe koszty energii pod warunkiem zmniejszenia poziomu uzależnienia od Rosji. Jednocześnie skala akceptowalnych podwyżek dla przeważającej części badanych (41%) jest stosunkowo niewielka – do 10%. Dodatkowo warto podkreślić, że znacząca część respondentów (37%) nie jest skłonna zaakceptować żadnych podwyżek cen energii.

Spośród proponowanych działań, mogących mieć wpływ na ograniczenie importu surowców energetycznych z Rosji największą popularnością cieszy się ograniczenie indywidualnego zużycia energii, nawet jeśli miałoby to ograniczyć komfort życia respondenta. Do takiego wniosku przychyla się 53% badanych. Co warte podkreślenia znaczący odsetek badanych (30%) zadeklarowała, że nie jest skłonna do ponoszenia żadnych z zaproponowanych działań.

Należałoby tutaj rozważyć dwie kwestie. Po pierwsze zasadność pogłębienia badania, bowiem odpowiedzi większości respondentów wskazują, że ograniczenie własnego zużycia energii zaspokoi ich potencjalną potrzebę przyczynienia się do uniezależnienia energetycznego od Rosji. Jednakże twierdzenie „ograniczenie zużycia energii" jest dość enigmatyczne. Nie posiada elementu wartościującego, tzn. np. „o ile?", „jak bardzo?" zgodzimy się ograniczyć zużycie.

Druga kwestia dotyczy edukacji. Warto rozważyć większy nacisk na kampanię edukacyjno- informacyjną, mającą na celu zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa energetycznego państwa. Patrząc na wyniki przeprowadzonego badania wydaje się, że świadomość w powyższym zakresie, znaczącej części społeczeństwa jest stosunkowo nikła. Wydaje się, że respondenci w dużej mierze nie zdają sobie sprawy jak poważnym wyzwaniem jest uniezależnienie się od importu surowców energetycznych z Rosji. Być może nie wiedzą, że jest to na tyle kosztowne przedsięwzięcie, iż jego skutki ekonomiczne będą odczuwane przez każdą polską rodzinę, każde przedsiębiorstwo i każdą instytucję publiczną.

Jeśli chodzi o powody, dla których respondenci byliby skłonni zaakceptować podwyżki cen energii największym uznaniem cieszył się wzrost poziomu bezpieczeństwa energetycznego Polski. Taki powód zadeklarowało 34% badanych. Jednocześnie 32% respondentów jako powód akceptacji podwyżek cen energii podało zakończenie importu surowców z Rosji. Warto podkreślić, że ta opcja również wiąże się ze wzrostem poziomu bezpieczeństwa energetycznego

Polski. Zatem można uznać, że ten powód jest istotny dla ponad 60% badanych. Dla podobnej grupy osób (ponad 60%) istotne są powody związane z ekologią. Warto podkreślić, że ponownie ponad 30% respondentów zadeklarowała, że żaden z wymienionych powodów nie jest wystarczający aby zaakceptować podwyżki cen energii.

Patrząc na rozkład odpowiedzi w powyższym pytaniu, oprócz wcześniejszych wniosków warto dodać jeszcze jeden. Mianowicie wydaje się, że istotnym elementem kampanii informacyjnej powinny być, oprócz samego bezpieczeństwa energetycznego, kwestie ekologii. Jak pokazują wyniki respondenci są równie wrażliwi na tego typu argumenty jak na samo bezpieczeństwo.

Dziękujemy

Green Poland Tech

www.greenpoland.tech

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO

NIW

Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030

NOWE FIO

RAPORT

TRANSFORMACJA BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO I KOSZTY Z TYM ZWIĄZANE